

PIRLS 2001 - kartlegging av leseferdigheter, 2003

En ny undersøkelse om lesing og lesevaner blant norske 10-åringer avdekker store forskjeller i elevenes leseferdigheter.

RAPPORT | SIST ENDRET: 15.05.2003

Tittel:

Slik leser 10-åringer i Norge : en kartlegging av leseferdigheten blant 10-åringer i Norge 2001

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Forfatter:

Ragnar Gees Solheim, Finn Egil Tønnessen

Utgiver:

Lesesenteret

År:

2003

Hva er PIRLS?

Den internasjonale studien PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) kartlegger og sammenligner leseferdighetene til elever rundt 10-års alder. I Norge vil det si elever på 4. og 5. trinn.

[Les mer og finn lenker til alle rapportene](#)

Læringscenteret offentliggjorde i dag de norske resultatene fra den internasjonale undersøkelsen PIRLS 2001 (Progress in International Reading Literacy Study) i 4. klasse. De internasjonale resultatene offentliggjøres 8.

april 2003. En norsk kartlegging av leseferdigheter i 2. og 3. klasse våren 2002 ble også offentliggjort i dag. Det er Senter for leseforskning ved Høgskolen i Stavanger som har gjennomført begge undersøkelsene på oppdrag av Læringscenteret.

- Den store utfordringen for norsk leseopplæring er å iverksette gode tiltak for de svake elevene for å redusere de store forskjellene i klassen, uttaler direktør Jostein Osnes ved Læringscenteret.

Resultatene fra PIRLS preges av store forskjeller mellom elever i samme klasse. Det er tydelig sammenheng mellom spredning blant enkeltelevens resultater og klassens gjennomsnittlig leseferdighet. I klasser som har et høyt gjennomsnitt, er spredningen mindre enn i klasser med lavt gjennomsnitt. Resultatene viser at gode klasser kjennetegnes med mange gode lesere. Det er med andre ord ikke slik at noen få svært gode lesere trekker resultatene opp.

Undersøkelsen viser at klasser som oppnår gode resultater arbeider mer systematisk med lesing og lesestrategier. I disse klassene er det flere elever som liker å lese, og de har hatt bedre kunnskaper ved skolestart. Undersøkelsen viser at de beste resultatene oppnås ved skoler som er lokalisert i utkanten av byer. De nest beste gjennomsnitt oppnås ved skoler i byene. Den viser også en klar tendens til svakere resultater for elever med nynorsk som hovedmål.

Jentene leser bedre enn guttene i 4. klasse. Blant de svakeste elevene er det 63 prosent gutter og 37 prosent jenter. Forskjellen jevner seg ut blant de beste leserne, hvor vi finner 46 prosent gutter og 54 prosent jenter. Jentene er generelt mer aktive lesere og leser mer litteratur enn guttene. Forskjellen på jenter og gutter er tydelig allerede ved skolestart.

Kartleggingsundersøkelsen viser stabile resultater i 2. klasse i forhold til 2000. I 3. klasse viser resultatene en tendens til positiv utvikling, men resultatene er fremdeles svakere enn i 1994. Forskjellen mellom jenters og gutters ferdigheter er store og særlig i forhold til oppgaver som setter større krav til det å lese.

Vedlegg

- Kartlegging av leseferdighet i 2. og 3. klasse - Fakta
- Leseferdighet 2. og 3. klasse våren 2002 - delrapport
- PIRLS, norsk del - faktaark

